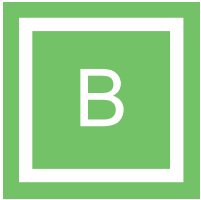

*Een praktijkgericht juridisch onderzoek naar het
wetsvoorstel 'Wet scheiden zonder rechter'*

Elise Vaarwerk // 2057127
Lamers Tielemans Advocaten
Dhr. mr. R. T. P. Tielemans
Juridische Hogeschool Avans-Fontys
Mevr. mr. E. C. Spijksma-Meulendijks
Dhr. mr. E. J. Nicolai
April 2016 - Oktober 2016
10 oktober 2016

Bijlagen

Bijlage I // Interview dhr. mr. R.T.P. Tielemans

Bijlage II // Interview mr. mw. P.A.T. Hoppenbrouwers-Niesten

Bijlage III // Interview mr. drs. mw. F.E. Roll

Bijlage IV // Interview dhr. mr. V.R. De Meyere

Bijlage V // Interview mw. L. Hermus

Bijlage VI // Interview dhr. B. Simons

Bijlage VII // Interview mw. Mery de Hart en dhr. Kamal Elallouchi

Bijlage VIII // Fiscaal partnerschap 2016

// BIJLAGE I //

Interview dhr. mr. R.T.P. Tielemans

Advocaat personen- en familierecht, tevens eigenaar van Lamers Tielemans Advocaten, gevestigd te Son en Breugel

Datum: 16 september 2016

Kunt u iets over uzelf vertellen?

Ik heb Nederlandse Rechtsgeleerdheid gestudeerd aan de Universiteit van Tilburg en heb in de master overwegend personen- en familierecht vakken gevolgd (o.a. afstammingsrecht, huwelijksvermogensrecht, erfrecht, personenrecht, methoden van privaatrecht en internationaal privaatrecht). Mijn scriptie heb ik geschreven over het wetsvoorstel voor een nieuw griffierechtenstelsel in burgerlijke zaken.

Tijdens mijn master heb ik vrijwilligerswerk gedaan bij de Wetswinkel Best en na mijn studie heb ik studentstage gelopen bij Holla Advocaten. Daarna ben ik begonnen als juridisch medewerker bij Claassen Advocaten waarna ik na drie maanden ben gestart als advocaat bij De Rijk Van de Westerlo Advocaten.

Waarom heeft u voor dit beroep gekozen?

Op de middelbare school heb ik een loopbaan dag bijgewoond en hier een presentatie van een advocaat bijgewoond. Hij vertelde met zoveel enthousiasme over zijn werk en had leuke voorbeelden waardoor ik ook interesse heb gekregen in de advocatuur. Vervolgens ben ik rechten gaan studeren en heb ik wat praktijkervaring opgedaan en vond ik het werk ook daadwerkelijk leuk.

Zoals ik reeds heb verteld doe ik een onderzoek naar het wetsvoorstel ‘Wet scheiden zonder rechter’. Hoe kijkt u tegen dit wetsvoorstel aan?

Het doel om echtgenoten, zonder minderjarige kinderen, te laten scheiden zonder tussenkomst van een rechter kan verdedigbaar zijn. In gevallen kan een dergelijke echtscheiding namelijk eenvoudig, goedkoop en overzichtelijk worden afgewikkeld. Dit kan echter ook via de huidige procedure, zeker als dit duidelijk door de overheid wordt gecommuniceerd en meer bekendheid krijgt bij echtgenoten.

Overigens zijn er nu tal van scheidings- “makelaars” / “huizen” enzovoorts welke geen rechtenstudie hebben gevolgd en jaarlijks geen verplichte educatie hoeven te volgen. Veel personen schakelen deze partijen in om de echtscheiding te regelen, wat in mijn ogen ook geen goede ontwikkeling is.

Bent u het eens met de stelling dat de huidige echtscheidingsprocedure eenvoudiger en goedkoper kan?

Ja, zeker bij echtgenoten zonder kinderen en een niet complexe verdeling van de huwelijkse gemeenschap. Dat blijkt al uit de huidige praktijk. Er heerst een beeld dat een echtscheiding altijd ontzettend kostbaar is, daar waar er steeds meer advocaten adviseren en juridische bijstand verlenen voor zeer schappelijke all-in prijzen. Daarnaast is er natuurlijk het systeem van de vergoeding voor juridische bijstand vanuit de overheid (toevoeging), waardoor de kosten voor de echtgenoten worden beperkt tot een eigen bijdrage tussen de € 287,00 en € 850,00.

Het probleem nu is dat er vaak door een advocaat wel binnen zeer korte termijn een convenant en ouderschapsplan kan worden opgesteld en ingediend bij de rechtbank, maar dat het vervolgens 4 tot 8 weken duurt voordat de rechtbank de echtscheiding uitspreekt. Dit zou in specifieke gevallen sneller moeten kunnen.

Wat vindt u, vanuit uw perspectief als advocaat, de voor- en nadelen van het wetsvoorstel?

Een voordeel kan dus zijn dat het proces sneller gaat. Het grootste nadeel is dat mensen zonder deugdelijke advisering een echtscheiding laten uitspreken, waardoor er in de toekomst juist meer discussie en onenigheid zal ontstaan. Dat betekent op een later tijdstip meer juridische procedures omtrent alimentatie, verdeling van de gemeenschap enzovoorts. Ik denk dat hier veel te makkelijk aan voorbij wordt gegaan.

In het advies van de Nederlandse Orde van Advocaten wordt geadviseerd om bij de huidige regeling die geldt bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap met wederzijds goedvinden aansluiting te zoeken. In de huidige regeling bij beëindiging van een geregistreerd partnerschap is bijvoorbeeld juridische bijstand verplicht is. Deelt u deze mening?

Jazeker. Er zijn tal van standaard voorlichting pakketten maar ervaring leert dat deze niet altijd (volledig) worden gelezen en dat sommige mensen het gewoon niet begrijpen. Dan moet er iemand zijn die hen begeleidt en toelichting geeft op de verschillende opties en mogelijkheden. Elke echtscheiding blijft maatwerk en ik ben van mening dat er dus specialisten moeten blijven om de echtgenoten hierbij te begeleiden en kan toetsen of echtgenoten daadwerkelijk begrijpen wat zij afspreken en wat de gevolgen hiervan zijn.

In het advies van de Nederlandse Orde van Advocaten wordt met die aansluiting ook bedoeld dat er een verklaring over de gevolgen van de echtscheiding moet worden overgelegd. Wat vindt u van het voorstel om het opmaken van een echtscheidingsconvenant niet meer te verplichten voor echtgenoten die willen scheiden via de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Dat vind ik onvoorstelbaar. Er dient ontzettend veel te worden vastgelegd bij een echtscheiding, zeker om in de toekomst discussie te voorkomen. Dit gebeurt nu in een echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan.

Vindt u de ambtenaar van de burgerlijke stand de geschikte persoon om een echtscheiding uit te spreken? Advocaten en rechters hebben namelijk jarenlang moeten studeren voor hetgeen zij nu mogen doen.

Nee, exact om de reden welke je al schetst in de vraag. De voorgestelde toets door de ambtenaar is in mijn ogen zeer summier en de Ambtenaar van de burgerlijke stand heeft geen opleiding en nascholing zoals advocaten en rechters op dit gebied wel hebben en jaarlijks moeten volgen.

Als de voornaamste reden is dat de echtscheiding voor echtgenoten zonder kinderen eenvoudiger en sneller moet kunnen, moet er duidelijker worden gecommuniceerd dat dit reeds al mogelijk is via de advocatuur en dat de rechtbanken hiervoor een speciale desk instellen om dergelijke verzoeken te behandelen. De advisering en toetsing blijft dan in handen van de huidige deskundigen zodat dit probleem niet ontstaat.

Denkt u dat, indien het wetsvoorstel in werking treedt, echtgenoten te overhaast de beslissing zullen nemen om te gaan scheiden, omdat het dan zo eenvoudig en goedkoop kan?

Ja, ik denk dat de drempel dan (bijna) volledig wordt weggehaald waardoor mensen te makkelijk denken over een echtscheiding. De gevolgen zijn dat relaties te makkelijk worden verbroken en de gevolgen hiervan niet goed worden vastgelegd. Het gevolg hiervan is weer dat er meer juridische conflicten zullen ontstaan tussen ex-echtgenoten.

Als echtgenoten via een mediator of advocaat een echtscheiding moeten indienen, worden echtgenoten gedwongen om deugdelijk na te denken over de gevolgen. Een advocaat of mediator zal pas iets opstellen als hij er zeker van is dat partijen begrijpen wat er wordt afgesproken. Dit is essentieel in mijn ogen.

Zou u de nieuwe procedure via de ambtenaar van de burgerlijke stand aanbevelen aan uw cliënten als zij voldoen aan de 'vereisten' (geen minderjarige kinderen en overeenstemming over de gevolgen)?

Nee, ik zal adviseren om toch de gevolgen vast te leggen in een echtscheidingsconvenant en hier nu minimale kosten voor te maken. De kosten voor het laten opstellen en indienen bij de rechtbank van een echtscheidingsconvenant zijn tegenwoordig niet meer zo hoog.

Denkt u dat, indien het wetsvoorstel in werking treedt, er minder gebruik zal worden gemaakt van een advocaat en advocaten daardoor minder werk krijgen?

Ja. Zoals reeds eerder vermeld zal een deel van de gehuwden dan denken dat het goedkoper en makkelijker is en daardoor kiezen voor de nieuwe mogelijkheid.

Zijn er volgens u andere zaken waar echtgenoten rekening mee moeten houden wat niet geregeld kan worden via een procedure bij de ambtenaar van de burgerlijke stand maar wel via een procedure bij de rechter (het echtscheidingsconvenant niet mee gerekend)?

Ik kan zo snel alleen denken aan processuele zaken. Bijvoorbeeld omtrent de bevoegdheid van de betreffende ambtenaar en het geldende recht omdat er soms sprake is van verschillende nationaliteiten.

Heeft het wetsvoorstel invloed op uw advisering naar cliënten toe?

In beginsel wel, omdat ik ze moet wijzen op de mogelijkheid als deze er daadwerkelijk komt. Inhoudelijk niet.

Wat zou u adviseren aan echtgenoten zonder minderjarige kinderen? Scheiden via de rechter of via de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Als dit wetsvoorstel niet wordt aangepast dan via de rechtbank. Simpelweg omdat er dan een echtscheidingsconvenant is aangehecht aan de beschikking en het onvoorwaardelijk vast komt te liggen en de gemaakte afspraken door de rechtbank worden getoetst. Ik blijf dit een zeer belangrijk onderdeel vinden.

// BIJLAGE II //

Interview mr. mw. P.A.T. Hoppenbrouwers-Niessen

Advocaat personen- en familierecht, tevens eigenaresse van Brabantse Meesters, gevestigd te Eindhoven

Datum: 20 juli 2016

Kunt u iets over uzelf vertellen?

Ik heb op de Universiteit van Tilburg gezeten. Ik ben afgestudeerd in het arbeidsrecht, strafrecht, jeugdrecht en de forensische psychiatrie. Ik heb mijn scriptie geschreven voor het instituut Intervict in Tilburg. Zij hebben mij gevraagd om samen met slachtofferhulp een onderzoek wilde doen naar minderjarige slachtoffers en getuigen en de implementatie van de Richtlijn die toen net was aangenomen. Mijn scriptie bevatte een stukje internationaal recht, stukje strafrecht, forensische psychiatrie en jeugdrecht. Eén van de aanbevelingen die wij toen hadden gedaan was dat er een Nationale Kinderombudsman moest komen en die is er nu ook. Na het schrijven van mijn scriptie wist ik eigenlijk wel dat ik verder wilde in het familie- en jeugdrecht.

Waarom heeft u voor dit beroep gekozen?

Ik ben niet familierechtelijk afgestudeerd. Ik wilde absoluut niet de advocatuur in. Ik wilde alles doen, maar dat niet. Ik heb eerst bij een rechtsbijstandsverzekeraar gewerkt. Daar werd ik benaderd door een advocatenkantoor of ik in de advocatuur wilde komen werken. Dat heb ik toen ook gedaan en ben als stagiaire begonnen bij een klein kantoor in Tilburg. Super leuk alleen het kantoor was zo klein dat ik dacht daar ga ik niet alles leren wat ik wil leren. Toen ben ik overgestapt naar een middelgroot kantoor met toentertijd 27 advocaten op de sectie familierecht en arbeidsrecht. Daarna heb ik Brabantse Meesters opgericht. Ik heb ook altijd mediation willen doen. Na mijn advocatenopleiding heb ik een opleiding als mediator gevolgd. Ik heb alleen de accreditatie niet. Op dit moment heb ik net de VFAS afgerond en moet ik alleen het mediation gedeelte nog, omdat ik dus die accreditatie toentertijd niet heb gekregen.

Heb je meer cliënten als advocaat zijnde of als mediator?

Beiden. Ons kantoor heeft diverse aandachtsgebieden. Mijn aandachtsgebied is bemiddeling en advisering. Ik doe ook wat multidisciplinaire zaken dus met meerdere partijen (psycholoog, fiscalist) en dan treed ik op als mediator in die zaak. Echt procederen voor echtscheidingen doe ik zelf niet. Ik geloof er in dat partijen er samen moeten uitkomen. In principe vind ik ook dat familierecht niet in de rechtbank thuishoort, tenzij ... Het moet een ultimatum remedum zijn. Sommige procedures zijn onvermijdelijk, maar mijn streven is wel om eerst te kijken of partijen er samen uit kunnen komen. Ik geloof erin dat dat de weg is om eruit te komen.

Zoals ik reeds heb verteld doe ik een onderzoek naar het wetsvoorstel 'Wet scheiden zonder rechter'.

Hoe kijkt u tegen dit wetsvoorstel aan?

Ik denk dat dit wetsvoorstel er wel doorheen gaat komen. Een van de kritiekpunten die ik persoonlijk heb is dat je als advocaat begint met een rechtenstudie van vier jaar, daarna de advocatenopleiding van drie jaar en dan eventueel de VFAS wat ook nog eens drie jaar duurt. Je hebt heel wat jaren gestudeerd en dan mag de ambtenaar van de burgerlijke stand nu ineens de echtscheiding uitspreken. Ik denk dat het wetsvoorstel niet doordacht is. Er is niet goed over nagedacht. Het is een stukje broodroof van de advocatuur en het notariaat.

Dus, indien het wetsvoorstel in werking treedt, zal er minder gebruik gemaakt worden van een advocaat en krijgen advocaten daardoor minder werk?

Dat denk ik ook, maar aan de andere kant denk ik ook dat het juist voor meer werk gaat zorgen. Snel en goedkoop is relatief en echtgenoten zullen daar op terug komen. Ik voorspel dat het volgende gaat gebeuren. Advocaten gaan geen toevoegingen meer doen. Advocaten boycotten daarmee de particulieren waardoor mensen wel moeten gaan betalen. Onze tarieven gaan daardoor omhoog. Ik vraag me dus af of het uiteindelijk wel goedkoper wordt. Ik denk dat we alleen maar meer werk gaan krijgen. Ik vind kwaliteit belangrijker dan geld verdienen. Ik vind dat mensen goed geadviseerd moeten worden.

Bent u het eens met de stelling dat de huidige echtscheidingsprocedure sneller, eenvoudiger en goedkoper kan?

Tuurlijk kan de procedure sneller, ik heb wel eens een echtscheiding binnen een week afgerond. Maar je moet je er altijd van vergewissen dat partijen het begrijpen. Dus kan het sneller? Wat is snel? Je bereidt je bruiloft ook een paar maanden van tevoren voor dus waarom moet die echtscheiding dan zo snel? Als

er kinderen zijn dan kan het helemaal niet snel en ik vind het goed dat ze daarin een onderscheid hebben gemaakt. Daarnaast hebben mensen toch vaak een koopwoning en we zien dat dat het grootste probleem is. Kan het eenvoudiger? Wat wij nu doen kan zeker eenvoudiger en daar zijn we ook mee bezig op dit kantoor. Echter, de kwaliteit en de voorlichting moeten goed gewaarborgd blijven en ik denk dat daar het grootste manco zit bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. Dus vind ik dat het sneller kan? Ja, het kan sneller. Kan het goedkoper? Zeker weten waar, maar je moet geen kinderen, een huurwoning en geen schulden hebben. Er moet niets bijzonders aan de hand zijn. Het is juist de kracht als je mensen persoonlijk ziet, in de ogen kunt kijken en gaat doorvragen, dieper gaat zodat je zeker weet 'is dit het'? Ik heb ook wel eens gehad dat pas bij het derde gesprek het konijn uit de hoge hoed kwam. Mensen denken te luchtig over een snellere scheiding (een Ikea scheiding). Het kan sneller en goedkoper, maar de vraag is, in mijn optiek als advocaat, moet je daar als klant genoeg mee nemen? Als je een bank wilt kopen voor drie jaar kun je naar de Ikea gaan. Wil je een duurzame bank dan ga je ook naar LeoLuxe. Een echtscheiding met een onderneming of problematiek (schulden, stoornis) kan niet sneller. Als mensen snel willen scheiden moeten we onszelf afvragen 'wat is de reden'? Vaak zit er iets achter (geld wegmaken, ondernemer trekt onderneming leeg). Is het dan juridisch verantwoord om de scheiding snel af te wikkelen?

Wat vindt u, vanuit uw perspectief als advocaat, de voor- en nadelen van het wetsvoorstel?

Als iemand geen kinderen zou hebben is het wetsvoorstel een makkelijke en goedkope weg. Vanuit dat oogpunt kan ik me voorstellen dat het wetsvoorstel gemaakt is. Het voordeel is, het is goedkoop, gaat snel en het is gewoon easy. Maar ik zeg zelf altijd goedkoop is duurkoop. Als mensen gaan trouwen mag het ook € 30.000 kosten. Het regelen van een scheiding is nog belangrijker want als dat niet goed of verkeerd geregeld is heb je daar je hele leven last van. Het nadeel is, denk ik, dat mensen niet worden voorgelicht. Dus eenvoudig en goedkoop, ik denk dat het een wassen neus is. Ik denk dat echtgenoten er meer problemen door krijgen. Ze hebben dan wel hun echtscheiding er doorheen, maar achteraf ontstaan allerlei problemen.

Klopt, ik las wel dat de ambtenaar van de burgerlijke stand informatiepakketten kan uitdelen aan de echtgenoten, maar de vraag is of dat genoeg is?

Wij geven ook wel eens informatie, maar hoofdzakelijk is het de rol van de advocaat/mediator dat partijen je begrijpen. Je bespreekt dingen met hen en daardoor kun je erachter komen of mensen het überhaupt begrijpen. En dat is toch wel een dingetje. De ambtenaar leest een blaadje voor en heeft er ook geen verstand van.

De ambtenaren van de burgerlijke stand worden natuurlijk wel voorgelicht, maar niet opgeleid. Vindt u de ambtenaar van de burgerlijke stand de geschikte persoon om een echtscheiding uit te spreken?

Volgens mij is er wel een bepaalde kennis vereist. Daar zullen ze vast iets aan doen, maar wat hij eigenlijk doet is de vereisten checken, de echtscheiding uitspreken, een akte opmaken en de akte inschrijven. Ik vind het een beetje bijzonder. Schoenmaker blijf bij je leest! Dat geldt voor advocaten, notarissen, mediators. Ik maak ook geen notariële aktes op en geef geen fiscaal advies.

Vanuit de advocatuur is daar altijd kritiek op geweest, op mensen die niet juridisch onderlegd zijn (mediators). Wij krijgen dat prutswork natuurlijk ook van andere mensen. Je moet verifiëren of mensen het echt begrepen hebben. De mensen die niet juridisch onderlegd zijn zeggen dat het heel simpel is. Dit is wat partijen willen en zo doen we het. Wij als advocaten zitten aan hele strenge gedragsregels vast. En een van die regels die wij hebben is dat wij mensen heel goed moeten adviseren en mensen op de risico's moeten wijzen. Met name in een echtscheiding is het vooral de fiscale consequentie, maar heel eerlijk de helft van de advocaten weet die consequentie nog niet eens.

Dus laat staan de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Ja, laat staan de ambtenaar van de burgerlijke stand. Vanuit de VFAS is er heel veel kritiek binnen gekomen. En waarom moeten wij 10 jaar studeren als iemand anders gewoon even een handtekening mag zetten. Een van de vragen die ik graag beantwoord wil hebben is wat gaan ze doen als achteraf blijkt dat een van de echtgenoten onder druk gezet bleek te zijn. Wordt het dan vernietigd op grond van dwaling? Is het een overeenkomst? Je zou het kunnen zien als een mondelinge overeenkomst, er is sprake van wil en overeenstemming art. 6:217 BW dus je zou het wellicht op dwaling kunnen gooien of misbruik van omstandigheden etc. Jurisprudentie leert wel dat ook dat hele moeilijke procedures zijn.

In het advies van de Nederlandse Orde van Advocaten wordt geadviseerd om bij de huidige regeling die geldt bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap met wederzijds goedvinden aansluiting te zoeken. In de huidige regeling bij beëindiging van een geregistreerd partnerschap is bijvoorbeeld juridische bijstand verplicht. Deelt u deze mening?

De juridische bijstand is niet meer verplicht. Voorlichtingsmateriaal in verband met de wet verevening pensioenrechten is ook altijd wel een dingetje. Dat is nu ook al. Wij geven ook de folder van de overheid. Als mensen gewoon verevenen is dat het probleem niet. Die informatie kunnen zij wel bij de overheid halen, maar hoe zit het met alimentatie? Moet je dat op internet opzoeken of bij de gemeente? Wat als ze dat niet hebben afgesproken? Je kan geen nevenvoorzieningen treffen in de nieuwe procedure dus je hebt alleen je scheiding en verder niets. Je hebt geen executoriale titel dus wat ga je ten uitvoer leggen? Daarvoor moet je alsnog naar de rechter.

Zijn er volgens u andere zaken waar rekening mee gehouden moet houden?

Hoe zit het met internationaal privaatrecht? Hoe gaat de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk inschrijven als er sprake is van internationaal echtscheidingsrecht? Het wordt niet erkend in het buitenland. Hoe gaan ze dat oplossen?

Ik noem alles wat ik kan bedenken hè. Het fiscaal partnerschap bijvoorbeeld. Dat eindigt op het moment dat je uitgeschreven staat bij het GBA en het verzoekschrift is ingediend. In dit geval wordt er geen verzoekschrift ingediend want je wordt ingeschreven bij de gemeente. Op dat moment is de echtscheiding formeel juridisch ontbonden waardoor het fiscaal partnerschap direct is geëindigd, en dan? Hoe zit het met de fiscaliteit? Zij zijn er niet op gewezen, hoe lossen ze dat op? Daarnaast is ook een van de kritiekpunten, die al eerder door mij is genoemd, de voorlichting van de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Hoe zit het met mensen die slecht Nederlands spreken? Krijgen zij een tolk?

Denkt u dat, indien het wetsvoorstel in werking treedt, echtgenoten te overhaast de beslissing zullen nemen om te gaan scheiden, omdat het dan zo eenvoudig en goedkoop kan?

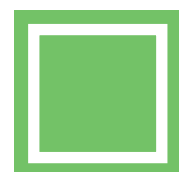
De bescherming die voorheen aan een advocaat of notaris werd geboden wordt in het wetsvoorstel vervangen door het voorlichtingsmateriaal. Zoals ik dat lees is het heel simpel 'ik heb u een boekje overhandigd, ik vrijwaar mij van iedere aansprakelijkheid, want u bent voorgelicht. Jij moet je er in mijn optiek als advocaat van vergewissen dat het voor iemand duidelijk is. Als er bij mij iemand aan tafel zit en ik denk dat hij er niets van heeft begrepen dan blijf ik net zo lang door hameren en dan leg ik het uiteindelijk ook vast en verifieer ik het nog een keer. Dit gebeurt in het wetsvoorstel niet. Zij krijgen een boekje dat ze waarschijnlijk niet gaan lezen en denken wij willen gewoon scheiden, zetten een handtekening en klaar. Achteraf zitten ze met de gebakken peren. Daar zullen de meeste manco's zitten.

Je hebt zowel de pet van advocaat als die van mediator op. Zou je dezelfde kritiek geven op het wetsvoorstel of juist verschillend?

Ik zou dezelfde kritiek geven. Je komt bij een advocaat of mediator, omdat je kwaliteit wilt en goed geadviseerd wilt worden.

Zou u de nieuwe procedure via de ambtenaar van de burgerlijke stand aanbevelen aan uw cliënten als zij voldoen aan de 'vereisten' (geen minderjarige kinderen en overeenstemming over de gevolgen)?

Ik zou het alleen adviseren aan echtgenoten zonder minderjarige kinderen, zonder koopwoning en zonder schulden. Anders werkt het niet.

Interview mr. drs. mw. F.E. Roll

Rechter team Familie- en Jeugdrecht bij de Rechtbank Oost-Brabant, locatie 's-Hertogenbosch

Datum: 30 augustus 2016

Kunt u iets over uzelf vertellen? Waarom heeft u voor dit beroep gekozen?

Ik heb eerst na de middelbare school bestuurskunde gestudeerd, juridische bestuurswetenschappen. Dat was meer een bestuurskunde opleiding, maar gericht op de overheid. Wel altijd het idee gehad om ook nog Nederlands Recht te gaan studeren. Maar je maakt een keus op die leeftijd en dat is ook prima, ik heb er ook absoluut geen spijt van. Daarna ben ik daarin ook gaan werken, ben ik organisatie adviseur geweest. Toen heb ik ondertussen Nederlands Recht gedaan in deeltijd. Toen kwam ik op zo'n punt van nou ik wil ooit de rechterlijke macht in, dat wist ik. Wat moet ik nou doen met een nieuwe baan? Toen kwam er een functie vrij bij het Gerechtshof als beleidsmedewerker. Toen dacht ik dat moet ik doen, dan ben ik binnen in de organisatie. Dat heb ik gedaan. Ondertussen heb ik mijn Nederlands recht afgerond. En toen kwam ik weer op zo'n punt van wat nu? Ik was ondertussen al eind 20, dat is relatief oud voor de RAIO opleiding. Je kunt op twee manieren rechter worden, de RAIO opleiding (Rechter Ambtenaar In Opleiding) of via de RIO (Rechter In Opleiding) en dat kun je doen als je al ervaring hebt in het juridische vak (advocaten, hoogleraren). Ik heb gedacht ik ga proberen de RAIO te doen. Als ik door de selectie heen kom ga ik dat doen en anders moet ik weer wat anders verzinnen. Toen werd ik wel aangenomen voor de RAIO opleiding daar was ik heel blij mee. Dus dat ben ik gaan doen. Ik ben 2002 overgestapt naar de RAIO. In 2007 ben ik benoemd tot rechter en sinds twee jaar ben ik ook zenuwenrechten.

Heeft u altijd in het personen- en familierecht willen werken?

Ja wel gewild, maar niet altijd gezeten. Ik ben begonnen bij handel. Toen ben ik naar insolventie gegaan, ook heel erg leuk! Toen kwam er hier een plekje vrij en ze wisten dat ik hier heel graag heen wilde en toen ben ik hier heen gegaan. Ik zit hier nu sinds 2009. Het menselijke aspect, wat je bij insolventie natuurlijk ook kan hebben (schuldsanering, schulden van privé personen), dat heb je hier ook. Je grijpt heel diep in, in het leven van mensen. We doen hier echtscheiding, alimentatie, omgang, gezag, afstamming, adoptie, grote verdelingen, dat doen we hier allemaal.

Bent u bekend met het wetsvoorstel?

Niet meer dan dat ik in de media gelezen heb. Dus ik heb het nog niet gelezen, het wetsvoorstel.

Hoe kijkt u tegen dit wetsvoorstel aan, afgaande op wat u in de media heeft gelezen?

Er zitten voor- en nadelen aan, maar ik zie vooral nadelen. Vooral in de uitvoering van het wetsvoorstel. Het is heel mooi als je samen snel kunt scheiden als je geen kinderen hebt, maar de hele afwikkeling van datgene wat je samen hebt kan juridisch heel veel gevolgen hebben. Bijvoorbeeld als je samen een huis hebt, goederen, bankrekeningen, polissen etc. Heel veel mensen snappen niet goed hoe dat zit, maar je moet dat wel goed afwickelen anders blijft dat doorgaan. Daar zie ik een grote valkuil, zeker omdat je geen advocaat nodig hebt.

Klopt, advocaten kunnen echtgenoten hier niet op wijzen als zij hun niet inschakelen. Ze kunnen wel informatie verschaffen via folders en websites, maar de vraag is of dat voldoende is?

Precies. Je kunt altijd afspreken wat je wilt, maar als er ook nog ongelijkwaardigheid is tussen man en vrouw dan kan dat grote consequenties hebben. Als een vrouw maar gewoon 'ja' op alles zegt om er van af te zijn dan kan dat onrechtvaardig zijn, maar juridisch klopt het ook niet. Dat laatste is natuurlijk helemaal erg als dat moet worden teruggedraaid. Vooral bij een eigen woning is dat lastig.

Wat ik ook denk, we hebben rechtspraak in Nederland, dat is niet voor niets. Ik ben erg voor de scheiding van de macht. Ik geloof ook heilig in de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, maar dan gaat nu eigenlijk een gemeenteambtenaar op de stoel zitten van de rechter, want hij moet wel beoordelen of het huwelijk duurzaam is ontworcht. Wij moeten dat ook toetsen. Als beide partijen het eens zijn dan is dat ook zo, dus dan gaan wij daar ook van uit. Maar wij zitten wel op een andere stoel. Het idee van het wetsvoorstel is de verantwoordelijkheid bij de burger neer leggen. Dat ben ik het grotendeels mee eens, maar er zijn ook dingen die je daar niet moet beleggen.

U heeft natuurlijk ook lang voor dit beroep moeten studeren in tegenstelling tot de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Ja dat klopt. Wat ik heb begrepen is dat zij alleen moeten toetsen of er geen kinderen zijn, wat de nationaliteit van de echtgenoten is en of het huwelijk duurzaam is ontworpen. Dat kunnen de echtgenoten beargumenteren door bijvoorbeeld aan te geven dat ze al jaren ruzie hebben of dat het niet meer werkt. Die toets is op zich niet heel groot, maar het moet wel gebeuren. Daarnaast vraag ik me af wat de gevolgen zijn als je met meerdere nationaliteiten zit. Mensen die bijvoorbeeld in Marokko zijn getrouwd en hier willen scheiden, dan zit je met een heel ander wettelijk systeem. Heeft dat ontbonden huwelijk dan rechtsmacht in Marokko? Dat zijn dingen die mensen vaak niet weten. Ik denk dan ook nog vaak 'oh ja dat moeten we nog even uitzoeken'. Zij kunnen gewoon zeggen, we willen scheiden, punt.

Dus ze zullen waarschijnlijk ook sneller scheiden?

Ja, dat denk ik wel.

Bent u het eens met de stelling dat de huidige echtscheidingsprocedure eenvoudiger en goedkoper kan/moet?

Een gezamenlijk verzoek tot echtscheiding wordt bij ons redelijk snel behandeld. Ik blijf het goed vinden dat er een rechterlijke toets is. Het huwelijk is ook iets dat in de wet is opgenomen. Het is altijd iets juridisch en iets emotioneels. Dat realiseer ik me ook heel goed, maar als ik kijk naar het juridische denk ik dat het goed is dat er een rechter naar blijft kijken.

Wat vindt u van het voorstel om de juridische bijstand (bij een scheiding via de ambtenaar van de burgerlijke stand) niet meer te verplichten?

Dat vind ik een groot nadeel, omdat hij daardoor niet adviseert over hoe ze de echtscheiding het beste kunnen oppakken en de gevolgen van hun keuzes duidelijk maakt. Als er bijvoorbeeld een eigen woning is dan zit je altijd met de lasten die betaalt moeten worden. Daar zijn nu regels voor opgenomen in de wet, maar die kennen 9 van de 10 mensen niet. Dat snap ik ook, maar een advocaat kan daar wel op wijzen. Als een van de echtgenoten in de woning blijft wonen en die betaalt ook alle lasten voor de vrouw, valt dat dan onder partneralimentatie? Hoe bereken je partneralimentatie? Heeft een echtgenoot daar recht op? Heel veel mensen weten dat niet.

Wat vindt u van het voorstel om het echtscheidingsconvenant (bij een scheiding via de ambtenaar van de burgerlijke stand) niet meer te verplichten?

Je hebt helemaal niets. Kun je je voorstellen, dan ben je gescheiden en dan hoor je na een paar maanden dat je recht hebt op partneralimentatie. Dan moet je dus toch weer naar de rechter om de partneralimentatie te regelen. Er zal een advocaat ingeschakeld moeten worden en de kans bestaat dat er meer dingen naar boven komen. Dat is dan ook weer zonde. De echtscheiding is net een beetje rustig geworden en kan dan weer helemaal oplaaien. Dat is natuurlijk meer een emotioneel argument, maar dat vind ik niet onbelangrijk.

Doordat echtgenoten niet verplicht zijn de gevolgen van hun echtscheiding te regelen kunnen echtgenoten achteraf de gemaakte afspraken weigeren na te komen. Als hierover een conflict ontstaat moeten zij zich wenden tot de rechter voor een rechterlijke uitspraak. De KNB en VMSN hebben in hun consultatie aangegeven dat dit er juist voor gaat zorgen dat de druk op de rechterlijke macht zal toenemen. Deelt u deze mening?

Ja. Ik denk dat de druk daarna zal toenemen. De uitwerking en de gevolgen krijgen wij op ons bord. Dan gaat ook het emotionele meespelen, dat mensen zich belazert voelen door de ander waardoor het probleem/conflict alleen maar groter wordt dan dat het al was. Dat kun je dan beter aan de voorkant goed afspreken.

Ik neem aan dat het uitspreken van een gemeenschappelijk verzoek tot echtscheiding makkelijker en sneller gaat dan een eenzijdig verzoek tot echtscheiding? Dient u bij een gemeenschappelijk verzoek tot echtscheiding meer te doen dan alleen het uitspreken daarvan?

Soms vragen de echtgenoten alleen maar om de echtscheiding uit te spreken en het convenant aan te hechten., maar wij checken altijd alle verzoeken die binnenkomen. Zeker als er kinderen bij betrokken zijn. Wij moeten het convenant dan controleren op hoofdverblijf, alimentatie, zorgregeling en natuurlijk ook het ouderschapsplan. Als het alleen gaat om echtgenoten zonder kinderen dan hechten we het convenant vaak gewoon aan. Partijen mogen dan afspreken wat ze willen.

Bent u het wel eens niet eens met de afspraken die partijen hebben gemaakt?

Dat mag niet. Ik moet alle afspraken die in het convenant zijn opgenomen aanhechten aan het verzoekschrift, tenzij afspraken in strijd zijn met de wet. Maar als zij aparte dingen willen afspreken dan mag dat, dat is het civiele recht. Als partijen afspreken 'die olifant is roze' en ik denk 'hij is grijs', dan is hij roze.

De ambtenaar van de burgerlijke stand krijgt er, indien het wetsvoorstel in werking treedt, een extra functie bij, namelijk het uitspreken van de echtscheiding. Denkt u dat de ambtenaar van de burgerlijke stand daarvoor de juiste persoon is? U heeft jaren moeten studeren terwijl de ambtenaar van de burgerlijke stand dat niet hoeft te doen.

Ik zou niet weten wie het anders zou moeten doen. Zij maken ook de aantekening in het register en voltrekken het huwelijk dus het is ook wel logisch. Misschien heel raar, maar ik zou niet weten wie anders. Als je kijkt naar wat er getoetst moet worden maakt het niet zoveel uit wie dat nou doet, de ambtenaar van de burgerlijke stand kan dat ook gewoon doen.

Heeft de situatie zich wel eens voorgedaan dat u een echtscheiding heeft uitgesproken en dat er achteraf sprake bleek te zijn van bijvoorbeeld bedreiging?

Die zien wij niet, want als dat zo is dan wordt het een strafzaak. Wij worden er ook niet van in kennis gesteld. Wij nemen een beslissing en dan is het klaar. Hoe dat dan verder wordt uitgevoerd, daar horen wij niets over.

Kan de ambtenaar van de burgerlijke stand aansprakelijk gesteld worden voor het uitspreken van een echtscheiding als achteraf bijvoorbeeld sprake blijkt te zijn van bedreiging?

Daar durf ik niet te zeggen. Het is civiel recht en dat kan alleen maar als hij iets gedaan heeft wat niet goed is, bijvoorbeeld als hij de voorwaarden niet goed gecheckt heeft. Dan kun je civielrechtelijk eventueel iets doen. Als achteraf blijkt dat een van de echtgenoten onder druk is gezet dan denk ik dat je daar niets mee kan. Des te meer reden dat je rechtsbijstand hebt, dat je weet wat je doet. Ik denk dat je daar niets mee kunt, want het huwelijk is ontbonden. Dat kun je niet terugdraaien. Op de gevolgen kun je achteraf wel terugkomen als je stelt dat je het er niet mee eens bent, maar dan moet je toch ook weer naar de rechter. Nu is het wel zo als je een echtscheidingsconvenant maakt en je maakt daar afspraken in dan kun je naderhand wel bij ons komen voor dwaling en aangeven dat je niet wist waar je 'ja' op zei, maar dan heb je wel iets op papier gezet. Je kunt je dan beroepen op dwaling en om vernietiging verzoeken. Dat moet je wel goed onderbouwen natuurlijk.

Gebeurt dat vaak?

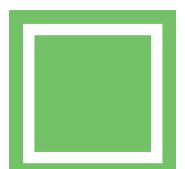
Nee, dat gebeurt niet heel vaak. Wij krijgen hier natuurlijk de gevallen dat mensen het niet eens zijn met elkaar, maar wij realiseren ons heel goed dat heel veel mensen wel afspraken kunnen maken met behulp van advocaten. Wij krijgen heel veel gemeenschappelijke verzoeken. Dus heel veel mensen kunnen ook op een goede manier uit elkaar gaan. En het aantal zaken waar wij wel over moeten beslissen, die hier komen, zijn relatief klein. Je moet het natuurlijk wel relativeren. Vaak is het ook dat je iets afspreekt en vijf jaar later is de situatie heel anders en kloppen afspraken misschien niet meer. Dan moet je eigenlijk om de tafel om nieuwe afspraken te maken of het zelf proberen te regelen. Dat gebeurt natuurlijk heel veel in de praktijk. Bijvoorbeeld dat de omgangsregeling wordt uitgebreid. Dat spreken partijen vaak ook zelf af zonder dat een rechter daarbij aan te pas hoeft te komen.

Wat zou u adviseren aan echtgenoten zonder minderjarige kinderen? Scheiden via de rechter of via de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Je kunt wel via de ambtenaar van de burgerlijke stand scheiden, maar vraag wel juridisch advies. Ik zou toch een advocaat benaderen die alles goed doorneemt en toch een convenant opstellen.

Maar de ambtenaar van de burgerlijke stand mag het convenant niet aan het verzoekschrift hechten.

Nee dat klopt, maar je hebt wel een convenant. Een overeenkomst kan mondeling of schriftelijk. In dit geval moet je dat natuurlijk schriftelijk doen, dat is het meest wijs, maar schrijf het wel op papier. Je hebt dan altijd iets achter de hand. Je hebt meer zekerheid dat je niets vergeet om te regelen. Mocht één van de echtgenoten de afspraak niet nakomen kun je nakoming vorderen.

Interview dhr. mr. V.R. De Meyere

Rechter team Familie- en Jeugdrecht bij de Rechtbank Oost-Brabant, locatie 's-Hertogenbosch

Datum: 9 september 2016

Kunt u iets over uzelf vertellen? Waarom heeft u voor dit beroep gekozen?

Ik werk nu vijf jaar bij de rechtbank. Daarvoor ben ik heel lang advocaat in het personen- en familierecht en scheidingsmediator geweest. Binnen de advocatuur heb ik mij met veel rechtsgebieden beziggehouden, maar in de loop der tijd ben ik me steeds verder gaan beperken tot het personen- en familierecht. Ik ben in 2007 begonnen bij de rechtbank Oost-Brabant als rechter-plaatsvervanger. Op een gegeven moment ben ik overgestapt en ben ik fulltime rechter geworden en heb ik afscheid genomen van de advocatuur. Het was een logische stap dat ik bij het team F&J terecht kwam. Tenzij ik zelf anders zou willen hoeft ik niet meer te rouleren naar een ander rechtsgebied, bijvoorbeeld naar team Strafrecht of Team Bestuursrecht.

Heeft u altijd al advocaat/rechter willen worden?

Nee, na mijn eindexamen wist ik dat ik wilde gaan studeren, maar niet per se rechten. Ik ben dat maar gaan doen omdat ik niet wist wat ik anders moest doen. Ik mocht in mijn laatste jaar een studentstage doen bij een advocatenkantoor en toen wist ik dat ik advocaat wilde worden, hetgeen mij ook is gelukt.

Zoals ik reeds heb verteld doe ik een onderzoek naar het wetsvoorstel Wet scheiden zonder rechter. Hoe kijkt u tegen dit wetsvoorstel aan?

Om de zoveel jaar komt er een beweging op gang die tot vereenvoudiging moet leiden van het scheidingsrecht, omdat men vindt dat de procedures te lang duren. Snelheid en vereenvoudiging is niet altijd goed, zeker als dat zonder juridische rechtsbijstand gebeurt. Het is belangrijk dat echtgenoten de gevolgen van hun echtscheiding goed regelen, ongeacht of zij minderjarige, meerderjarige of geen kinderen hebben. Echtgenoten moeten heel erg doordrongen zijn van de enorme gevolgen van hun echtscheiding op het gebied van alimentatie, de vermogensrechtelijke afwikkeling, maar ook op het gebied van gezag en omgang als er minderjarige kinderen bij betrokken zijn. In die fase heb je juridisch advies dringend nodig. De wens om het snel te willen regelen om er maar vanaf te zijn is begrijpelijk, maar dat mag er niet toe leiden dat je alles maar halfbakken regelt en eigenlijk onvoldoende doordrongen bent van de consequenties van hetgeen je met elkaar afspreekt.

Bent u het eens met de stelling dat de huidige echtscheidingsprocedure eenvoudiger en goedkoper kan/moet?

Nee, dat vind ik niet. Ik vind dat men zich goed moet laten voorlichten en daar hangt nu eenmaal een prijskaartje aan. Kan iemand de kosten van een advocaat en het volledige griffierecht niet betalen dan bestaat er de mogelijkheid van gefinancierde rechtsbijstand.

Een huwelijk kost geld en dat kost een echtscheiding ook.

Wellicht is er nog enige tijdswinst te behalen als het om de procedures op tegenspraak bij de rechtbank gaat, maar de gemeenschappelijk verzoeken tot echtscheiding kunnen niet veel sneller worden afgedaan dan binnen de drie à vier weken, die er thans voor staan.

Wat vindt u, vanuit uw perspectief als rechter, de voor- en nadelen van het wetsvoorstel?

In een enkel geval kan het een prima en snelle oplossing zijn. Scheiden is een zeer ingrijpend en emotioneel proces en dat kost tijd. Té snel regelen zonder goede (juridische) voorlichting leidt tot spijt achteraf en de gevolgen daarvan kunnen niet altijd meer ongedaan worden gemaakt.

Wéét wat je regelt: er is niks mis mee om met minder genoeg te nemen zolang je maar van doordrongen bent dat je bepaalde aanspraken opgeeft.

Wat vindt u van het voorstel om het echtscheidingsconvenant (bij een scheiding via de ambtenaar van de burgerlijke stand) niet meer te verplichten?

Dat hoeft nu ook niet, maar als beide partijen de rechtbank verzoeken om het convenant aan te hechten aan de beschikking dan gebeurt dat in het algemeen ook. Komt één van partijen vervolgens niet wat er is afgesproken dan hoeft je in heel veel gevallen niet meer die gang naar de rechter te maken, maar kun er meteen een deurwaarder worden ingeschakeld.

Er worden regelmatig ook gemeenschappelijke verzoeken tot echtscheiding ingediend, waarbij geen convenant wordt overgelegd, maar waarin alleen wordt verzocht om de echtscheiding uit te spreken. Daar is op zich niets mis mee.

Doordat echtgenoten niet verplicht zijn de gevolgen van hun echtscheiding te regelen kunnen echtgenoten achteraf de gemaakte afspraken weigeren na te komen. Als hierover een conflict ontstaat moeten zij zich wenden tot de rechter voor een rechterlijke uitspraak. De KNB en VMSN hebben in hun consultatie aangegeven dat dit er juist voor gaat zorgen dat de druk op de rechterlijke macht zal toenemen. Deelt u deze mening?

Of die druk groter wordt kan ik niet goed beoordelen; het ligt wel voor de hand. Mensen kunnen ondoordacht een handtekening ergens onder zetten. In het begin zal de druk op de rechtbank ongetwijfeld afnemen omdat men voor de ambtenaar van de burgerlijke stand kiest, maar op de langere termijn verwacht ik dat men toch weer bij de rechter terecht komt, misschien niet voor de echtscheiding zelf, maar voor onderwerpen als de alimentatie, de vermogensrechtelijke afwikkeling van het huwelijk of de gezag- en omgangszaken.

De ambtenaar van de burgerlijke stand krijgt er, indien het wetsvoorstel in werking treedt, een extra functie bij, namelijk het uitspreken van de echtscheiding. Denkt u dat de ambtenaar van de burgerlijke stand daarvoor de juiste persoon is?

Om te kunnen vaststellen of sprake is van duurzame ontwrichting van het huwelijk hoef je geen hogere wiskunde voor gestudeerd te hebben. De juridische gevolgen daarvan is een ander verhaal. De vraag is hoe de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn rol opvat. Hij zal zich ervan moeten vergewissen: 'Is dit wat deze mensen willen?' Dit zal de druk op de schouders van de ambtenaar van de burgerlijke stand verzwaren. Acht hij zich voldoende geëquipeerd? Ook al wordt het niet zijn taak om zich inhoudelijk te bemoeien met de gevolgen van die echtscheiding, kan het wel zo zijn dat hij het als zijn taak gaat zien om partijen in ieder geval te verwijzen naar een advocaat.

Echtgenoten kunnen informatie over de nieuwe procedure verschaffen via folders en websites. Denkt u dat dit voldoende is?

Nee: je moet weten wat je doet. Je moet weten wat de consequenties van je beslissingen zijn en daarvoor heb je vakbekwame juristen nodig.

Wat zou u adviseren aan echtgenoten zonder minderjarige kinderen? Scheiden via de rechter of via de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Scheiden via de ambtenaar van de burgerlijke stand is prima als je alles maar goed geregeld hebt en weet wat de consequenties zijn van je scheiding. Ga daarom (samen) van te voren nog wel even naar een advocaat/scheidingsmediator.

Interview mw. L. Hermus

Echtscheidingsmediator binnen Het Scheidingscollectief, gevestigd te Eindhoven

Datum: 6 september 2016

Kunt u kort iets over uzelf vertellen? Waarom heeft u voor dit beroep gekozen?

Als kind wilde ik altijd rechter worden, dus die optie hou ik nu ook nog open. Ik ben eerst SJD gaan studeren, toen bestond HBO-Rechten namelijk nog niet. Toen heb ik mijn propedeuse gehaald en ben ik naar de universiteit gegaan, toen terug naar het HBO. HBO afgemaakt, kinderen gekregen. Toen werkte ik op het CWI. Ik ben 12 jaar geleden begonnen als mediator. Het vak mediation bestond toen eigenlijk nog niet, het stond nog zo in de kinderschoenen. Later is het populairder geworden vooral in de crisis. Inmiddels studeer ik alweer een paar jaar. Ik zie mezelf niet de advocatuur in gaan. Ik wil ook dat mijn beroepsgroep professionaliseert. Ik vind het goed dat je als mediator ook jurist bent, omdat je je dus wel in een juridisch werkveld bevindt. Over een jaar of 8 zijn mijn kinderen wat groter, dan kan ik in de praktijk wat minder werken en kan ik de RO opleiding gaan doen of als plaatsvervangend rechter gaan werken.

Ik doe onderzoek naar het wetsvoorstel 'Wet scheiden zonder rechter'. Hoe kijkt u tegen dit wetsvoorstel aan?

Ik ben al 12 jaar mediator, dus ik heb de flits scheiding ook mee gemaakt. Ik heb toen niet de indruk gehad dat dat super veel benut is. Ook omdat het niet super bekend was. Het was meer een maas in de wet dan echt een regeling, terwijl het wetsvoorstel echt een regeling wordt. Ik denk dat de advocatuur uiteindelijk gare bij zal gaan spinnen. Ik voorzie ook als ik zie hoeveel dossiers er toch hier komen waar er een dermate verschil in kennis van zaken, maar ook in weerbaarheid is, zeker bij oudere stellen, dan denk ik wel je moet er ook maar tegen opgewassen zijn. Je kan er als je wilt echt even een scheiding door jassen. Door middel van de huidige rechterlijke procedures voorkom je het er doorheen jassen van scheidingen.

Het wat minder juridisch maken van stappen en het wat begrijpelijker maken van stappen dat kan een goed idee zijn. De vraag is of dit het middel daarvoor is.

Bij de ambtenaar van de burgerlijke stand wordt het ook niet voor twee weken na de indiening uitgesproken.

Binnen die duur kun je echt gescheiden zijn. Mensen zijn gewoon gericht op de korte termijn. Op de korte termijn kost het weinig, maar ze begrijpen niet dat ze soms 'penny wise pound foolish' zijn. Wat ik eerlijk gezegd ook niet begrijp is het aspect dat ik heel erg mis zie gaan, namelijk de pensioenen. Daarvoor geldt, niets op papier is verevenen, maar dat moet wel doorgegeven worden aan het pensioenfonds. Wie gaat dat doen? Als het niet wordt doorgegeven betekent dat dus dat je het zelf moet gaan uitvoeren, zie je het voor je? 20 jaar later ga je uit elkaar, flink pensioen opgebouwd. Dan is het dus verevenen, want ze hebben niets op papier gezet. 20/30 jaar later is het pensioen dan zover en dan moet de vrouw maar zien hoe ze aan haar pensioen komt. Het is een illusie om te denken dat mannen en vrouw economisch gelijk zijn.

Bent u het eens met de stelling dat de huidige echtscheidingsprocedure eenvoudiger en goedkoper kan?

Eerlijk gezegd ben ik het met het politieke argument in zoverre, dat het perse heel lang moet duren, echt niet eens. Ik heb nu een dossier gehad waarbij ik goed anderhalf uur een gesprek met het stel heb gehad, goed doorgevraagd, door zitten zagen. Dan stel ik een covenant op en ik heb nog een afspraak met het stel en ik zit er uiteindelijk 3 à 4 uur aan. Ze betalen € 150,00 euro per uur, dat valt echt wel mee. Daar bovenop komt nog het griffierecht. Dan betaal je € 900,00 euro en dan is over alles doorgezaagd. Als ik het vandaag opstuur naar de rechtbank, heb ik binnen een week de scheiding erdoor. Dat is niet lang. Als jij € 900,00 en een week lang vindt dan zijn we wel uitgepraat, want dat kost het wel.

Flitsen maar wel met covenant, dat zou een aardige tussenweg zijn. Dan erbij, toegevoegde mensen betalen geen € 288,00 maar € 42,50 griffierecht. Dus goedkoper? Ik weet het niet, het is al heel goedkoop. Mensen hebben iets in hun hoofd en dan is dat zo. Scheiden is duur dus dan is dat zo. Kan het goedkoper? Ja, maar kwaliteit heeft een prijs en het is al heel goedkoop als je je even inleest.

Wat vindt u van het voorstel om het opmaken van een echtscheidingsconvenant niet meer te verplichten voor echtgenoten die willen scheiden via de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Je zult zien dat wanneer het in een later stadium verkeerd gaat de kans dat het alsnog een rechtszaak wordt groot is. Als mensen met mij een afspraak willen maken probeer ik ze snel aan tafel te hebben. In die tijd daartussen bestaat de kans dat het gaat escaleren. Bij zo'n ontbinding van het huwelijk ook, dat wordt ontbonden, misschien wel een beetje onder druk. Een jaar later is het stof een beetje neer gedwarreld voor een van de twee en die denkt dan wacht eens even 'dat was uit schuldgevoel' of 'ik heb het helemaal niet zo begrepen' en dan begint de ellende. De ex gaat dan niet meer zeggen 'nou ja inderdaad, kom we gaan alsnog even naar de mediator'. Ik ben niet voor niets mediator en geen advocaat, ik ben wel jurist, het verminderen van het juridische belasting van allerlei maatschappelijke en praktische problemen in het leven is ergens een goed idee, want het is wel erg gejuridiseerd.

Maar om het helemaal weg te halen is ook niet slim.

Nu vind ik dat het kind met het badwater wordt weggegooid. Dat je minder juridische procedures wilt en minder druk op de rechterlijke macht, want die is enorm in het personen- en familierecht, daar kan ik me ergens wel in vinden. Dat is ook wel een goed idee, meer eigen verantwoordelijkheid. Alleen ik denk dat de politiek zijn eigen electoraat iets te hoog inschat. Maak het dan wel verplicht om een convenant op te laten stellen door een mediator of advocaat, hoeft niet perse een mediator te zijn, want ik zie de advocaat dan al op z'n achterste benen staan. Ik snap de spagaat ook wel, maar ik weet niet of dit het middel is. Mensen lezen niets. Ze zijn lastig te lezen en mensen lezen dat gewoon niet, die zijn ook makkelijk. Er ontstaan ook vaak meer vragen over 'wat betekent dat voor mij?'. Het is ook heel subjectief. Ik denk als het wetsvoorstel wordt aangenomen dat niemand meer gaat converteren terwijl dat in veel gevallen wel een goed idee is. Dat gebeurt gewoon niet meer, omdat het in een convenant moet worden vastgelegd. Via de ambtenaar van de burgerlijke stand gaat dat niet. Maar goed, misschien wordt de soep wel niet te heet gegeten als die wordt opgediend en heb ik te weinig vertrouwen in het verstand van de burger en denkt het gros toch wel dat ze er goed over moeten nadenken. Voor geregistreerde partners zonder minderjarige kinderen kan je al het partnerschap ontbinden bij de gemeente. Dat is eigenlijk hetzelfde.

Daarvoor geldt ook dat de geregistreerde partners geen minderjarige kinderen mogen hebben en er moet een convenant worden opgesteld die is ondertekend door een advocaat of notaris.

Zo'n partnerschapsontbinding, zoals die nu geldt, ik denk dat dat meer dan voldoende is. Dat is een soort van gulle/gulde middenweg. En nogmaals als mensen hier bij mij komen en echt goed hebben nagedacht over dingen dan kan het heel vlot en volledig gaan. En met het geld, ik vind het een beetje flauwig. Als je ziet waar mensen hun geld aan uitgeven. Kom er bij mij dan niet aan dat dat een eindeloos moeilijke kwestie is. Daarbij tot 36.000 euro met kinderen en 24.000 zonder kinderen wordt je toegevoegd. Kan je het echt niet betalen dan wordt je toegevoegd en krijg je voor 53 euro alsnog je mediator. Met alle respect, dat kunnen mensen echt wel betalen. Mensen die in de bijstand zitten krijgen het vaak nog vergoed van de gemeente. Mensen staan op zo'n belangrijk kruispunt in hun leven en dat zou dan geen 53 euro per persoon kunnen kosten. Dat gaat er bij mij gewoon niet in. Dat is een kwestie van prioriteiten te stellen. Op het moment dat het procedures op tegenspraak worden moet je zes stappen doorlopen voordat je een vonnis hebt, dat is wel heel andere koek dan een gezamenlijk verzoek. Laten we wel wezen, dat is veel kostbaarder.

Vindt u de ambtenaar van de burgerlijke stand de geschikte persoon om een echtscheiding uit te spreken? Advocaten en rechters hebben namelijk jarenlang moeten studeren voor hetgeen zij nu mogen doen.

Dat is het grappige, hij spreekt de echtscheiding niet uit, hij ontbindt het huwelijk. De ambtenaar bekijkt niet de inhoudelijke afspraken. Hij ontbindt het huwelijk, maar dat is het. Dat doet hij nu ook al, omdat hij de echtscheiding inschrijft. Daarmee wordt het huwelijk uiteindelijk ontbonden. Die administratieve handeling is daar de ambtenaar van de burgerlijke stand geschikt voor, ja hoor, dat doen ze nu ook al. De hele rechtsgevolgen van de echtscheiding die blijven nergens. Dat is heel apart. Een rechtsgevolg wordt wel in het leven geroepen, namelijk ontbinding van het huwelijk, maar de gevolgen van de ontbinding is nergens geregeld. Dat is wel apart.

Zijn er volgens u andere zaken waar echtgenoten rekening mee moeten houden via een procedure bij de ambtenaar van de burgerlijke stand (bijvoorbeeld fiscale aspecten)?

Het wetsvoorstel lijkt niet zo heel erg doordacht. Het punt is dat er wel een groep mensen is die hier later gebruik van gaat maken en misschien juist wel de mensen die echt geen flauw benul hebben. Ik zie fiscale problemen, pensioenproblemen, problemen met de executoriale titel. Ik zou zeggen die tussenstap, een convenant, zou mooi geweest zijn. De gang via de rechter is nou niet een zaligmakende weg, maar het convenant zelf is wel belangrijk.

Wat zou u adviseren aan echtgenoten zonder minderjarige kinderen? Scheiden via de rechter of via de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Dat ligt aan de afspraken. Als de slotsom is, het stel is twee jaar getrouwd, hebben geen kinderen, geen pensioen te verevenen, geen alimentatie, dan zou ik ze naar de gemeente sturen en ze die € 288 besparen, maar dan heb je een keus. Ik zou het stel wel een convenant laten opstellen. Gewoon een convenant, met stukken eronder, klaar.

Mocht er achteraf niet worden nagekomen dan hebben ze een schriftelijke overeenkomst?

Ja precies. Komt er een alimentatieafpraak en iets over de pensioenen in het convenant voor dan heeft het een executoriale titel nodig. Zo klaar als een klontje. Zonder titel heb je niets. Dus zou ik het ze aanraden? Ja hoor, mits ze zijn geïnformeerd en scheiden via de ambtenaar van de burgerlijke stand passend is bij de situatie.

// BIJLAGE VI //

Interview dhr. B. Simons

Echtscheidingsbemiddelaar, tevens eigenaar van 'Beter Samen Mediation', gevestigd te Eindhoven

Datum: 15 september 2016

Kunt u kort iets over uzelf vertellen?

Mijn naam is Berry Simons, ik ben geboren op 18 januari 1969 en woon momenteel samen in Son en Breugel. Ik heb 1 dochter. Mijn hoofdberoep is Financieel Adviseur Rabobank

Waarom heeft u voor dit beroep gekozen?

Ik was op zoek naar een andere baan dan die bij de Rabobank. Op basis van mijn karakter en kennis en wat ik graag zou willen ben ik de studie van mediator gaan volgen. Hier werd duidelijk dat dit een passend beroep voor me zou kunnen zijn en ben ik mijn eigen praktijk gestart

Ik doe onderzoek naar het wetsvoorstel 'Wet scheiden zonder rechter'. Hoe kijkt u tegen dit wetsvoorstel aan?

Ik denk dat er genoeg huwelijken zijn die op deze manier goed kunnen eindigen. Maar wat met die echtparen die niet de juiste afspraken kunnen maken, of denken dat ze het wel goed doen maar blijkt dat het wel meevalt? Ik denk dat het kan werken maar met de juiste nuancerings.

Bent u het eens met de stelling dat de huidige echtscheidingsprocedure eenvoudiger en goedkoper kan?

Als het eenvoudiger kan, wordt het goedkoper.

Wat vindt u, vanuit uw perspectief als mediator, de voor- en nadelen van het wetsvoorstel?

Als echtparen op een goede manier uit elkaar gaan is het een prima manier. Maar hoe weet een leek of het fiscaal gezien goed geregeld wordt? Welke mogelijkheden zijn er? Wordt 1 van de 2 mogelijk door de toekomstige ex verkeerd voorgelicht?

Bij de administratieve procedure, zoals voorgesteld in het wetsvoorstel, is juridische bijstand niet verplicht. Wat vindt u daarvan?

In eenvoudige cases kan ik me voorstellen dat het kan werken: geen eigen woning, geen of klein eigen vermogen, gemeenschap van goederen etc.

Als het lastiger wordt denk ik dat er altijd een expert bij moet komen

Wat vindt u van het voorstel om het opmaken van een echtscheidingsconvenant niet meer te verplichten voor echtgenoten die willen scheiden via de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Niet goed, hoe kunnen afspraken gemonitord worden, wat als afspraken niet nagekomen worden?

Vindt u de ambtenaar van de burgerlijke stand de geschikte persoon om een echtscheiding uit te spreken? Advocaten en rechters hebben namelijk jarenlang moeten studeren voor hetgeen zij nu mogen doen.

Als het daadwerkelijk die eenvoudige handeling moet worden van alleen huwelijk uitschrijven, waarom niet? Maar of het echt zo eenvoudig wordt...

Denkt u dat, indien het wetsvoorstel in werking treedt, echtgenoten te overhaast de beslissing zullen nemen om te gaan scheiden, omdat het dan zo eenvoudig en goedkoop kan?

Ik denk dat het inderdaad sneller zal gebeuren. De gevolgen zijn voor mijn gevoel beperkt omdat er geen kinderen in het spel zijn. Uiteindelijk zal het huwelijk nog minder cachet krijgen.

Zou u de nieuwe procedure via de ambtenaar van de burgerlijke stand aanbevelen aan uw cliënten als zij voldoen aan de 'vereisten' (geen minderjarige kinderen en overeenstemming over de gevolgen)?

Ja, maar wel met een convenant wat met mediator of advocaat is opgesteld.

Denkt u dat, indien het wetsvoorstel in werking treedt, er minder gebruik zal worden gemaakt van een mediator en mediators daardoor minder werk krijgen?

Ja, want mensen willen vaak goedkoop en snel zaken afhandelen en staan niet stil bij de gevolgen.

Zijn er volgens u andere zaken waar echtgenoten rekening mee moeten houden via een procedure bij de ambtenaar van de burgerlijke stand (bijvoorbeeld fiscale aspecten)?

Zoals eerder genoemd als nadeel van deze wet.

Heeft het wetsvoorstel invloed op uw advisering naar cliënten toe?

Nee, wet is nog niet aangenomen en lijkt ook niet op korte termijn zo te zijn.

Wat zou u adviseren aan echtgenoten zonder minderjarige kinderen? Scheiden via de rechter of via de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Ambtenaar met behulp van advocaat of mediator zaken wel vastleggen.

Interview mw. Mery de Hart en dhr. Kamal Elallouchi
Ambtenaren van de burgerlijke stand van de gemeente Etten-Leur

Datum: 12 september 2016

Kunt u iets over uzelf vertellen? Waarom hebt u voor dit beroep gekozen?

M: Ik werk sinds 1997 in burgerzakenland. Ik ben eerst begonnen bij de gemeente Breda. Ik ben begonnen aan de balie en door middel van opleidingen ben ik in de backoffice terecht gekomen. Sinds 2003 werk ik in Etten-Leur. Mijn vakgebied is natuurlijk burgerlijke stand werkzaamheden, waaronder het inschrijven van echtscheidingen. Als het voorstel er door komt dan mag ik de echtscheiding onder andere gaan uitspreken. Waarom heb ik voor dit beroep gekozen? Het is niet iets wat je per se kiest. Je kiest er eigenlijk niet voor om ambtenaar te worden. Daar rol je bij toeval in. Via een uitzendbureau en dan blijf je hangen. Ik vind het heel leuk en heel afwisselend.

K: Ik kom van oorsprong van de ABN AMRO en ik ben er ook als het ware ingerold. De ABN AMRO is op een gegeven moment gaan fuseren en toen had ik de mogelijkheid om mee te gaan naar Amersfoort. Dat was voor mij een beetje te ver, want ik woon hier in Etten-Leur. Ik ben toen omgeschoold tot ambtenaar van de burgerlijke stand. Ik ben hier in Etten-Leur aan de balie begonnen en via opleidingen werk ik nu in de backoffice.

Zoals u waarschijnlijk al weet doe ik een onderzoek naar het wetsvoorstel Wet scheiden zonder rechter. Bent u bekend met het wetsvoorstel?

K: Ik heb het wel voorbij zien komen, maar ik heb me er nog niet in verdiept. Op het moment dat het straks in het Staatscourant komt dan vindt pas de verdieping plaats.

M: Niet meer dan in de media is verteld. Ik heb het natuurlijk wel al eens gelezen, maar dat was al een tijdje geleden. Voor dit interview heb ik het wel nog een doorgelezen van goh hoe zit het nou ook alweer.

Hoe kijkt u tegen dit wetsvoorstel aan? Wat vindt u de voor- en nadelen van het wetsvoorstel?

M: Ik snap de achterliggende gedachte en ik vind het mooi als het ook zou kunnen. De financiële toestand is bij veel mensen tegenwoordig slecht. Ik vraag me wel af of er uiteindelijk veel mensen bij ons terecht zullen komen. Ik begrijp uit het voorstel dat het alleen mensen zijn die geen kinderen hebben en ook geen verwachtingen naar elkaar hebben. Ze willen geen alimentatie en dergelijke. Ik denk dat er uiteindelijk niet veel mensen zullen zijn die dan bij ons komen scheiden.

In het voorstel wordt aangegeven dat echtgenoten advies mogen inwinnen bij een advocaat of notaris. Op basis van je inkomen kun je in aanmerking komen voor een toevoeging, maar als je dan die toevoeging hebt waarom ga je dan niet meteen naar de rechter waar je wel een executoriale titel krijgt? Om te scheiden via de ambtenaar van de burgerlijke stand moeten de echtgenoten een lege betalen, dus je bent sowieso geld kwijt.

K: In sommige gevallen zullen we het echtpaar dan ook doorverwijzen naar een advocaat of notaris voor juridisch advies. Dat stukje verantwoordelijkheid blijft bij het echtpaar, maar het is wel belangrijk om daarbij stil te staan. Het niet zo dat ze gaan scheiden en dat het daarna klaar is. Het heeft best veel gevolgen die de normale burger in eerste instantie niet ziet, omdat hij met de echtscheiding bezig is.

M: Ik denk dan bijvoorbeeld aan het alimentatiegedeelte. Nu is het nog steeds zo dat de partner 12 jaar alimentatie kan ontvangen. Zolang dat nog steeds in de wet staat, zullen ze dat wel willen. Dan houdt het eigenlijk al op.

U krijgt er als het ware een nieuwe functie bij, namelijk het uitspreken van een gezamenlijk verzoek tot echtscheiding. Wat vindt u daarvan?

K: Van oorsprong registreert de ambtenaar van de burgerlijke stand de rechtsfeiten en spreekt het huwelijk uit, maar het is wel apart dat je nu ook de echtscheiding gaat uitspreken.

M: Op zich is het best logisch, we schrijven de echtscheiding ook in, dus waarom niet ook uitspreken. Aan de andere kant, mensen zijn over het algemeen niet zo vrolijk meer als ze hier komen, maar we gaan er maar vanuit dat het wel meevalt, omdat ze hier in goed overleg komen. Het is natuurlijk wel weer iets anders. Heel afwisselends.

Denkt u niet dat u het door deze extra taak te druk gaat krijgen?

K: Werk houd je altijd, maar ik denk dat er wat verschuiving gaat optreden van werkzaamheden. Zo zie je dat reisdocumenten van 5 jaar naar 10 jaar zijn gegaan. Allerlei systemen zijn aan elkaar gekoppeld om het voor de burger sneller te laten verlopen.

M: Wat ik aan het begin al zei ik vraag me af of het veel voor zal komen. Stel dat het wel zo is dan moeten we dat goed in gaan plannen en moet het geen probleem zijn.

Vanuit de praktijk hoor ik de kritiek dat rechters een aantal jaren hebben moeten studeren voordat zij mogen doen wat ze nu doen en u door middel van een wetsvoorstel dezelfde functie krijgt. Wat vindt u hiervan?

M: Ik weet niet goed wat dan in de studie van de rechter zo moeilijk is geweest. Ik denk dat dat met name te maken heeft met vermogensrecht, kan ik me zo voorstellen. Niet per se met het uitspreken van een echtscheiding an sich. Als wij een verzoek krijgen om de echtscheiding in te schrijven dan moeten wij ook kijken of alles compleet is.

Wat nou als de echtgenoten minderjarige kinderen hebben die in het buitenland verblijven en daar niets over overleggen. Hoe controleer je dat?

M: Dat is bijna niet te doen.

K: Het zal bij de uitwerking vorm worden gegeven. Dat is nu net als met het trouwen. Je legt een verklaring af bij de ambtenaar van de burgerlijke stand dat je op dat moment niet getrouwd bent. Als echtgenoten dat niet doorgeven kan ik niet weten of zij op dat moment met een ander getrouwd zijn. Mocht achteraf blijken dat één van de echtgenoten toch al getrouwd was, dan zijn de gevolgen voor die persoon en niet voor de ambtenaar van de burgerlijke stand.

M: Ik ga er van uit dat dit soort dingen, in een soort model, wel worden opgenomen. Dat de echtgenoten zich er echt van bewust zijn wat de gevolgen zijn van hun echtscheiding, dat er geen minderjarige kinderen in het spel zijn en dat ze niets van elkaar verwachten.

Juridische bijstand is niet meer verplicht indien het wetsvoorstel in werking treedt. Wat vindt u daarvan?

M: De kans bestaat dat echtgenoten de vragen die je normaal aan een advocaat of notaris stelt, aan ons gaan vragen. In dat geval moeten wij de echtgenoten als nog naar een advocaat of notaris doorverwijzen. Ik weet bijvoorbeeld wel waar ik het huwelijksvermogensrecht terug kan vinden in het wetboek, maar meer ook niet.

K: Zo is dat nu ook als mensen trouwen met huwelijksvoorwaarden. In dat geval adviseren wij ook om eerst contact op te nemen met een notaris en bespreek de huwelijksvoorwaarden met de notaris voordat ze hier komen om te trouwen. Zo zal dat met de echtscheiding ook gaan.

Er wordt wel voorlichtingsmateriaal ontwikkeld zoals folders, maar de vraag is of mensen dat ook echt grondig gaan lezen.

M: Ja dat is waar. Als ambtenaar van de burgerlijke stand moet je er dan echt wel voor zorgen dat je het een en ander duidelijk maakt aan de echtgenoten 'dit is de bedoeling, dit zijn de gevolgen, wat betekent dat voor u en vooral weet u zeker dat u wilt scheiden' et cetera. Meer kun je er eigenlijk niet aan doen.

Vindt u dat de huidige procedure sneller en goedkoper kan?

K: We hebben het over de gevallen dat echtgenoten het samen eens zijn over de echtscheiding. Als een rechter daar nu een uitspraak over doet en de echtgenoten tekenen een akte van berusting dan hoeft het niet lang te duren voordat de echtscheiding is uitgesproken. Qua tijd valt het volgens mij wel mee hoor. Het is nu niet zo dat de inschrijving weken blijft liggen, wij proberen dat meteen in die week te verwerken.

M: Op zich is de huidige procedure niet veel langer dan een procedure via de ambtenaar van de burgerlijke stand. Bij ons zou er zeker twee weken tussen moeten zitten. Het scheelt niet veel. Ik vraag me af of je voor die kleine groep mensen de procedure moet versnellen.

K: Het is eigenlijk niet zo zwart wit als in het wetsvoorstel wordt voorgesteld.

Geregistreerde partners kunnen al geruime tijd gebruik maken van het beëindigen van het partnerschap via de ambtenaar van de burgerlijke stand. Doen veel mensen dat?

M: Valt op zich wel mee. Het zijn er niet veel. Ze moeten natuurlijk eerst naar een advocaat of notaris, dat wel. Ik zou niet zeggen dat het veel voorkomt.

Zij gaan toch sneller naar de rechter?

M: Dat moet natuurlijk sowieso als er kinderen in het spel zijn. Ik denk dat veel mensen hun geregistreerd partnerschap hebben laten omzetten in een huwelijk, dus als ze dan willen scheiden moeten ze sowieso naar de rechtbank.

K: Het zijn er misschien één of twee per jaar die hun geregistreerd partnerschap beëindigen via ons.

Als het voorkomt gaat het wel altijd goed?

M: Ze moeten een verklaring afleggen waarin staat dat er een overeenkomst is gesloten et cetera. Wij vertrouwen er op dat de advocaat of notaris daar met partijen goed naar heeft gekeken. Wij vragen alleen de verklaring dat die overeenkomst gesloten is. Ik heb wel het idee het voor sommige advocaten niet duidelijk is hoe het nou precies moet. Soms klopt de verklaring niet.

K: Je hebt natuurlijk advocaten die daar echt in gespecialiseerd zijn. En je hebt advocaten die tegen alles ja zeggen. Zij moeten er ook echt in gaan duiken en uitzoeken hoe het precies zit.

Als het wetsvoorstel wordt aangenomen dan verandert ook de regeling voor de beëindiging van het geregistreerd partnerschap. Wat vindt u daarvan?

M: Als de beëindiging van het geregistreerd partnerschap wordt aangepast, zodat partijen geen overeenkomst meer hoeven op te maken dan zou dat het voor ons misschien wel makkelijker maken. Dan krijg je dat gesteggel over de overeenkomst en alimentatie niet. Voor de mensen kan ik me dan wel voorstellen dat het goedkoper is, want het laten opstellen van een overeenkomst kost best wel wat. Ik denk dat ik dat dan misschien nog wel liever zou hebben.

K: We zullen zien hoe het vorm wordt gegeven. Ik ben benieuwd.

In het verleden hadden we nog de flitsscheiding, dat ging ook via de ambtenaar van de burgerlijke stand. Werd daar veel gebruik van gemaakt hier in Etten-Leur?

M: Ja dat hebben we best veel gedaan.

K: Daarna hebben ook best nog wat mensen gebeld om te vragen of het nog mogelijk was. Dat zijn denk ik de gevallen die worden bedoeld in het wetsvoorstel. Echtgenoten die snel uit elkaar willen gaan en als ze de kosten horen zich afvragen of het niet goedkoper kan.

Zijn er nog andere punten waarvan u denkt daar moeten echtgenoten echt op letten als ze willen scheiden?

K: Ik denk sowieso dat ze de informatie die ze krijgen goed moeten doorlezen. Er zullen veel mensen zijn die snel willen scheiden, maar de rechtsgevolgen niet overzien.

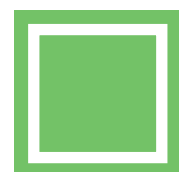
M: Ik denk dat echtgenoten het testament ook nog moeten aanpassen als ze gescheiden eenmaal gescheiden zijn. Ik weet niet of dat ervoor of erna moet.

Wat zou u adviseren aan echtgenoten, scheiden via de ambtenaar van de burgerlijke stand of via de rechter?

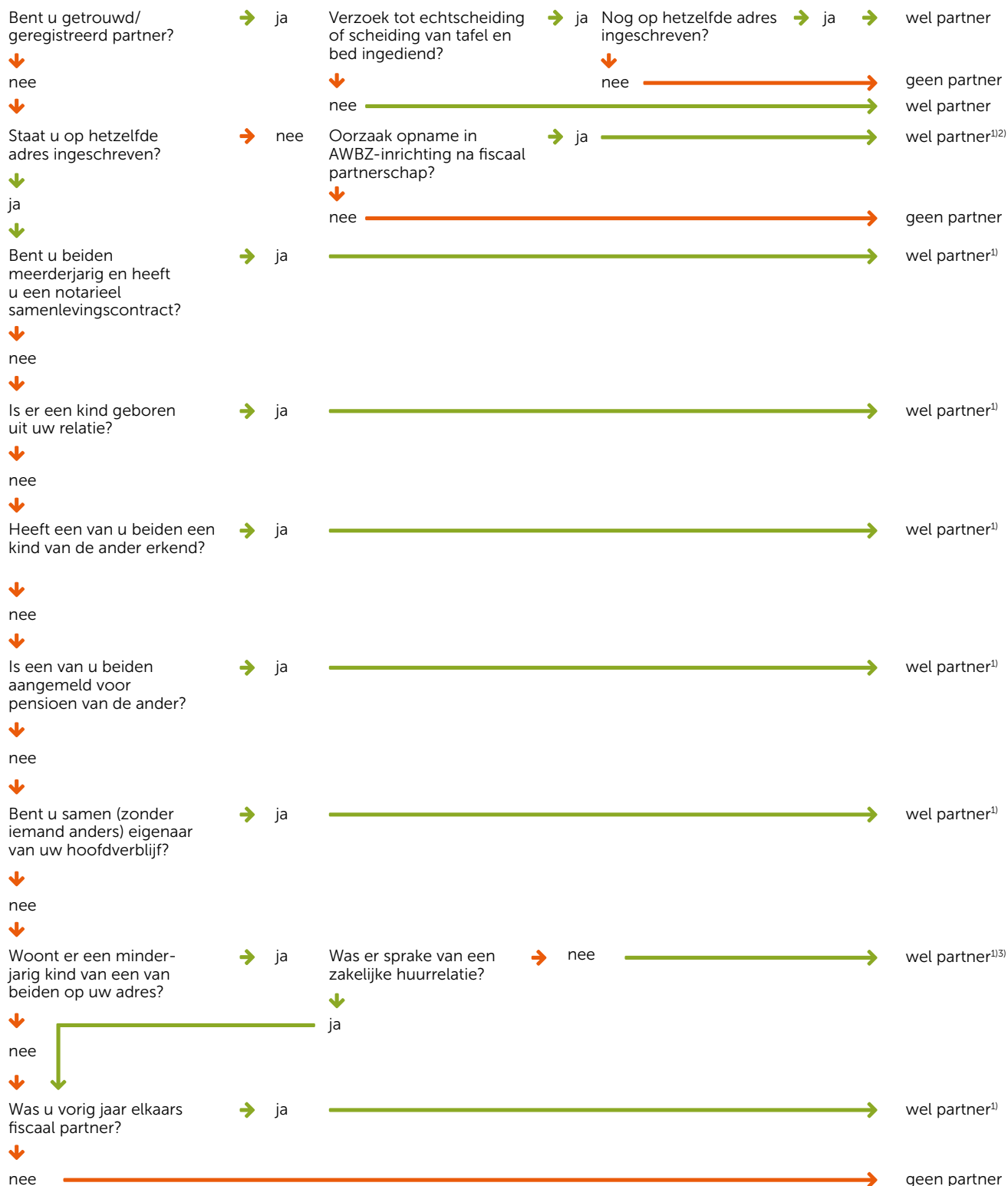
M: Hangt een beetje af van de situatie. Heb je een koopwoning? Moet je daar iets over vastleggen? Aan de andere kant, mensen die niet zijn getrouwd, niemand die hun daarop wijst. Die regelen het ook zelf, zonder dat daar een rechter aan te pas komt. Ik vind het heel lastig om te zeggen, je moet het zus of zo doen. Qua financiën is het natuurlijk heel aantrekkelijk om te zeggen 'we gaan naar de ambtenaar van de burgerlijke stand'.

K: Dat is natuurlijk ook de reden van het wetsvoorstel, om het financieel gezien makkelijker te maken voor de burger en om de procedure te versnellen. Daardoor is dat in beeld gekomen.

M: Ik vind het echt afhankelijk van de situatie van iemand. Je moet goed nagaan wat echtgenoten geregeld willen hebben en of dat geregeld kan worden zonder dat het op papier wordt vastgelegd. Kunnen echtgenoten dat onderling regelen? Ik neem aan dat hiervoor wel wat cursussen voor gegeven worden, zodat wij de gevolgen van de echtscheiding ook in beeld hebben.

Schema voor bepalen partnerschap (2016)

1) Ouders en kinderen kunnen alleen partner zijn als zij beiden 27 jaar of ouder zijn

* Voldoet u slechts een deel van het jaar aan een van de voorwaarden van het fiscale partnerschap, dan bent u ook elkaars fiscale partners voor het andere deel van het jaar waarin u op hetzelfde adres staat ingeschreven. Bent u in het andere deel van het jaar niet op hetzelfde adres ingeschreven, dan kunt u eventueel kiezen voor voljaarspartnerschap.

* Voldoet u met meer dan een persoon aan een van de voorwaarden van het fiscale partnerschap, dan gaat de voorwaarde waaraan u in dit schema het eerst voldoet, voor.

* Heeft u met meer dan een persoon een apart notarieel samenlevingscontract, dan gaat het oudste contract voor.

* Heeft u met meer dan een persoon een gezamenlijk notarieel samenlevingscontract (meerrelatie), dan bent u met geen van hen partner, tenzij u aan een ander criterium voldoet.

2) Als een van beide is opgenomen in een AWBZ-instelling kunt u de fiscus verzoeken om niet als fiscaal partners te worden aangemerkt.

3) Als u samen in een opvanghuis via de WMO woont, kunt u de fiscus verzoeken om niet als fiscaal partners te worden aangemerkt.